

RECURSOS PARA TRADUCTORES NA REDE INFORMÁTICA INTERNET

Xosé María Gómez Clemente

Introducción

Neste final de século estase a producir unha nova revolución que vai modificando totalmente as condicións de comunicación entre as persoas. A informática foise introducindo en tódolos ámbitos da existencia do home: a vida privada, as relacións comerciais, a vida académica, etc. Neste contexto, as posibilidades que abre a expansión da rede Internet para a comunicación entre persoas, nos campos profesional e persoal, son infinitas, xa que proporciona un medio relativamente barato de transmisión e recepción de datos e, ademais, polo de agora, sen ningún tipo de censura. O mundo, xa que logo, enfróntase cunha nova era que vai conseguir unha globalización da cultura, circunstancia esta que é evidentemente positiva pero que, tamén, fai xurdi-lo medo a unha uniformización ideolóxica, baseada na cultura anglosaxona, que pode traer consecuencias bastante graves.

No noso país a rede Internet utilízana sobre todo as institucións académicas e algunhas empresas privadas. Nas universidades a extensión do servizo fixo que fose moito máis doada a comunicación entre especialistas de determinadas materias e a consulta de datos de interese para a docencia e a investigación. Sen embargo, aínda queda moito camiño por percorrer ata que chegue o momento dunha disponibilidad real da rede para tódolos membros da comunidade académica.

Neste pequeno traballo tratarei de mostra-las vantaxes que pode supor para os tradutores a utilización de Internet. Quero debuxar un panorama das posibilidades que se ofrecen e, desta maneira, anima-las persoas interesadas a explora-los distintos recursos. Non pretendo avalia-la utilidade real dos servizos que están ó dispor dos usuarios xa que, para isto, cumpriría un traballo moito máis longo que analizase coidadosamente a información e xebrese o verdadeiramente interesante do que se podería considera-lo refugallo. A información que se pode recuperar é enorme e, obviamente, a calida-

de pode variar tamén enormemente. Centrareime unicamente naqueles recursos ós que se ten acceso a través do sistema *World Wide Web* (a “arañeira mundial”) xa que é unha forma sinxela e dinámica de obter información, baseada en conexións hipertextuais. Para “navegar” por esta “arañeira” non hai que ter grandes coñecementos informáticos, aínda que si cómpre unha certa familiaridade co idioma inglés. Como acabo de dicir, o *WWW* está baseado no sistema de hipertexto que permite vencellar uns datos con outros (texto, gráficos, arquivos de imaxe, audio, vídeo, etc.) en distintos documentos que poden estar en ordenadores espallados por todo o mundo. Para poder utilizar este servizo hai que ter un programa cliente ou “navegador” como *Nestcape*, *Mosaic*, *Cello*, *Win Web*, *Mac Web*, *Chamaleon*, *Samba*, *Web Explorer*, etc., que, en moitos dos casos, se poden copiar directa e gratuitamente da rede. Os máis populares son os dous primeiros: *Nestcape* e *Mosaic*. *Netscape* foi o que eu utilicei xa que presenta vantaxes sobre *Mosaic* no que atinxe á rapidez da transmisión de datos (imaxes e texto) e a capacidade de imprimilo que se busca. Para conectar cun servidor de *WWW* hai que indicarlle ó programa o enderezo onde está. Esta información ten o formato seguinte: *http://* (indicador estandarizado de localización de hipertexto) + *enderezo* (p. e. *www.lycos.com*) e hai que especificala no lugar que lle corresponda en cada programa (en *Nestcape* no cadro “Location” do menú). Fago tamén referencia ás listas de correo e ós grupos de discusión que non funcionan vía *WWW*.

Os recursos que hai en Internet de utilidade para os tradutores ou os investigadores da tradución son inmensos. Nun traballo coma este só se poden comentar uns cantos e tentei que fosen os que mellor se poden aproveitar. Dividín os documentos en distintos grupos:

1. Nun primeiro grupo agrupei aquelas páxinas de *WWW* que serven de plataforma para conectar cunha variedade ampla de recursos para tradutores e lingüistas. Estas direccións teñen a vantaxe de que son verdadeiros centros de información para temas determinados e permiten localizar dunha maneira moi rápida aquelas direccións que nos interesan.

2. Nun segundo grupo, incluíu aquelas direccións que se poderían considerar como *instrumenta*, é dicir, que poden servir de axuda ó tradutor no seu traballo. Separei a información de tipo xeral sobre as linguas (aprendizaxe de linguas), da que se refire a instrumentos máis definidos como dicionarios, bases de datos, software, textos electrónicos, xornais, catálogos de librerías, etc.

3. No terceiro grupo aparecen as conexións con centros de estudo sobre Tradución, formación académica de tradutores, listas de correo e grupos de discusión.

4. Por último, referínme ás empresas privadas que se dedican ó negocio da tradución. Á parte do interese propio que isto poida ter (quizais limitado para os tradutores galegos), paga a pena comprobar como se organizan os tradutores profesionais e o proveito que lle tiran á rede.

En certas direccións, tentei describi-lo que contén cada unha das distintas páxinas; noutros casos simplemente comento en liñas xerais o tema ó que se refire. Como indicarei máis adiante, as direccións do grupo 1 son as que ofrecen as conexións máis interesantes para acceder ás dos restantes grupos.

1. Páxinas de WWW con conexións múltiples.

Débase recomenda-lo uso destas direccións para aquelas persoas que desexen ter acceso a un número moi elevado de recursos dunha forma rápida e fácil. Inclúin tanto información para lingüistas coma para tradutores.

1.1. *Arts and Humanities* (<http://www.yahoo.com/Arts/Humanities/>)

Esta é unha páxina moi xeral que ofrece conexións con recursos para a área de Humanidades (*Classics, Courses, Events, History, Institutes, Journals, Linguistics and Human Languages, Literature, Organizations, Philosophy, Theology, Usenet* (noticias)). A conexión máis interesante está en *Linguistics and Human Languages* que permite conectar cun amplo abano de direccións sobre linguas (á parte da *Ethnologue Languages of the World Database* que recolle información lingüística e sociolingüística sobre 6.500 linguas do mundo) e cun apartado especial para tradutores e intérpretes (bastante limitado).

1.2. *The human languages page* (<http://www.dcs.warwick.ac.uk/~bear/Language-Page.html>)

Esta dirección ofrece unha grande cantidade de conexións hipertextuais relacionadas coa lingua en xeral. Abrangue unha ampla gamma de recursos que van dende dicionarios ata cursos de aprendizaxe e mostras de linguas faladas. Como exemplo da exhaustividade da información aquí agrupada, hai que subliña-lo feito de que están representadas, coas súas correspondentes conexións, as seguintes: linguas aborixes de Australia, afrikaans, acadio, árabe, asirio, aimara, bengalí, bretón, búlgaro, catalán, chinés, coreano, croata, danés, eslovaco, eslovenio, español, holandés, inglés, hebreo, húngaro, italiano, latín, maorí, noruegués, polonés, portugués, ruso, serbio, sueco, tamil, turco, urdu, vasco, vietnamita. Aparecen tamén conexións con páxinas de ofertas de traballo para tradutores.

1.3 *Jane Duff's homepage* (<http://www.abo.fi/~jdufff>)

Esta páxina está redactada por unha profesora dunha Universidade fina. Creouna para que os seus alumnos tivesen recolleita a información que precisaban para a súa materia. É interesante visitala pois facilita moitas conexións con servidores que nos interesan e, asemade, é unha boa mostra das aplicacións que Internet pode ter no ensino universitario.

1.4. *The Linguist Lists: General Resources* (<http://www.emich.edu/~linguist/general.html>).

Páxina onde se pode achar información variada sobre linguas, tradución e recursos informáticos para tradutores.

1.5. *Languages* (<http://www.english.upenn.edu/~jlynch/language.html>)

A través desta páxina pódese acceder ós seguintes servizos: *Literary Resources page*; *The World Wide Web Virtual Library*; *The Human Languages Page*; *Language related newsgroups*; *ECHO-EuroDicautom*; etc.

1.6. *The Languages and Translation* (<http://www.iol.ie/~mazzoldi/lang/index.html>).

Neste documento pódese atopar información variada, non exhaustiva, sobre recursos útiles para os tradutores. Entre estes salientan os dicionarios “on-line” das seguintes linguas: árabe, bretón, catalán, chinés, checo, croata, danés, holandés, hebreo, húngaro, italiano, latín, maorí, noruegués, polonés, portugués, xaponés.

1.7. *The Translator’s Home Companion* (<http://www.lai.com/lai/companion.html>)

Outra páxina para tradutores, que ofrece conexións con outras páxinas que se ocupan de temas relacionados coa tradución e con recursos para tradutores.

1.8. *Worldwide Translation Center* (<http://www.infopost.com:80/translation/index.html>)

1.9. *Translators Home Page* (<http://www.infi.net/~sknowles/dict.html>)

1.10. *Internet Resources for Translators* (<http://www.xs4all.nl/~mdraaij/english.html>)

2. Instrumentos de traballo do tradutor na rede

As páxinas de WWW que van aparecer neste apartado son accesibles a través das direccións que aparecen no apartado 1. Clasifíqueinas por tipo de recurso coa intención de que o lector vexa con maior claridade as posibilidades que lle ofrece Internet ó tradutor. Non pretendín facer unha recolla exhaustiva de tódalas direccións e, por iso, quen desexe máis información deberá consulta-las páxinas xerais. Pódese conectar cos enderezos que aparecen aquí a través das seguintes páxinas xerais:

The human languages page (<http://www.dcs.warwick.ac.uk/~bear/Language-Page.html>) (1)

The Languages and Translation (<http://ireland.iol.ie/~mazzoldi/lang/>) (2)

Jane Duff’s homepage (<http://www.abo.fi/~jduff/>) (3)

Internet Resources for Translators (<http://www.xs4all.nl/~mdraaij/english.html>) (4)

Unha vez que se conecte con elas, deberase busca-los recursos concretos no apartado que lle corresponda por linguas ou por outro criterio que sempre indicarei. Para non repeti-la dirección, poño ó lado un número que se refire ás páxinas xerais citadas arriba.

2.1. Información xeral sobre linguas.

Neste apartado, organizado por linguas, inclúo algunhas direccións interesantes para consultar datos xerais (noticias, cultura, etc.)

a) alemán

1. *Daily News in German*. (1)
2. *German News Digests* (resumos de noticias en alemán actualizados a diario) (1)
3. *The Cassandra Project, external links* (unha colección de conexións que teñen que ver co estudio da cultura alemá). (1)
4. *The World-Wide-Web Virtual Library: German Subject Catalogue* (1)
5. *365 german-news directory* (noticias curtas, diarias, en alemán e inglés para estudantes). (1)
6. *Goethe-Institut* (1)
7. *Lixl-Purcell's GERMAN WWW Trails* (conexións con servidores alemáns) (1)

b) francés

1. *French Language Press Review* (noticias sobre a lingua francesa) (1)
2. *Web French lessons*. (1)
3. *Hapax* (ferramentas sobre francés no Web) (1)
4. *LE FRANCAIS VIVANT* (gramática francesa, vocabulario e literatura) (1)

c) inglés

1. *The English Language Training Institute*. (1)
2. *EXCHANGE* (colección de escritos en inglés redactados por non nativos co propósito de practicaren a lingua) (1)
3. *The Virtual English Language Center* (conxunto de ferramentas para a aprendizaxe do inglés como segunda lingua) (1)
4. *Lingua Center* (ferramentas para estudantes e profesores de inglés como segunda lingua) (1)
5. *EFLWEB Home Page* (revista interactiva para a aprendizaxe do inglés como segunda lingua) (1)
6. *The English Server* (literatura, lingua e lingüística e poesía) (1 en Multilingual Resources)

d) portugués

1. *The Portuguese language- history and diffusion*. (1)

2. *Home Page da Biblioteca Virtual sobre Lingua e Literatura* (biblioteca virtual de obras escritas en portugués) (1)

e) **ruso**

1. *Russian and Eastern European Studies Home Page* (1)
2. *Simon Hawkin's Russian Page* (conexións con dicionarios bilingües ruso/inglés, fontes cirílicas e literatura rusa). (1)
3. *SovInformBureau* (cultura rusa e caracteres cirílicos). (1)
4. *Svoiaz* (lingua rusa, noticias, páxinas de Web, software). (1)

f) **Recursos multilingües (Multilingual resources)**

1. *University of Michigan Linguistics Archives* (fontes, programas e listas de palabras) (1)

2. *Language Wordlists* (listas de palabras, sen traducción, de máis de doce linguas) (1)

3. *Universal Survey of Languages* (contén información variada, tanto para o especialista coma para o afeccionado, sobre diversas linguas: arquivos de son de lingua falada, descrições de morfoloxía e fonoloxía das linguas do mundo; introducción á lingüística en hipertexto; introducción e referencia ó International Phonetic Alphabet; dicionario de lingüística; información sobre as familias de linguas.) (1)

4. *Translation Office in Viena* (facilita a traducción de diversos tipos de documentos a varias linguas, incluídas as máis importantes de Europa) (en Multilingual Resources). (1)

5. *Yamada Language Guides* (outro índice de recursos lingüísticos) (1)

6. *Gateways to International News Services* (conexión a través de <http://www.lai.com/lai/companion.html>).

7. *Phraseology. A Catalogue of Multilingual Resources on the Internet* (<http://www.utas.edu.au/docs/flonta/PHRASEOLOGY>) (conxunto de referencias sobre xornais electrónicos, servidores que inclúen información sobre proverbios, modismos e xerga, libros electrónicos, editoriais, etc. que teñen relación coa fraseoloxía. Información moi completa e ordenada da Universidade de Tasmania en Australia).

2.2. Bases de datos e repertorios lexicográficos

Aquí aparece unha recolla non exhaustiva dos dicionarios e glosarios "on-line".

a) **alemán**

1. *Englisches-Woerterbuch und Dictionary* (dicionario bilingüe en formato de base de datos).(1)

2. *Worterbuch Englisch-Deutsch und Deutsch-Englisch* (Chemnitz) (1)

b) español

1. *Small Spanish-to-English dictionary* (2)
2. *Small English-to-Spanish dictionary* (2)
3. *English < >Spanish word/phrase dictionary and translator* (pódese cargar software para Windows) (2)

c) francés

1. *French-to-English Dictionary* (diccionario en formato de base de datos) (1)
4. *English-French Dictionaries and resources* (1)

d) galego

1. *Galician-English-Spanish computer dictionary* (software para Windows que se pode cargar) (2)

e) inglés

1. *Hypertext Webster Interface* (diccionario de inglés) (1)
2. *American English Dictionary* (diccionario en formato de base de datos) (1)
3. *Dictionary of Technical and Natural Language* (en formato de base de datos) (1)
4. *English Dictionary* (diccionario en formato de base de datos) (1)
5. *ARTFL Project: ROGET Form* (base de datos léxicos baseada no Roget Thesaurus) (1)
6. *Roget Thesaurus* (3 en Thesaurus)
7. *The Free On-line Dictionary of Computing* (diccionario baseado en hipertexto) (consúltase directamente en <http://wombat.doc.ic.ac.uk/>)
8. *Oxford English Dictionary* (3)
9. *The WWLIA Legal Dictionary* ([http://www.islandnet.com/\(wvlia/diction.html\)](http://www.islandnet.com/(wvlia/diction.html))).
10. *English Dictionary* (Princeton University) (3 en Miscellaneous)
11. *The Alternative Dictionaries* (xergas, lingua coloquial, etc.) (3 en Miscellaneous)
12. *BABEL* (glosario de abreviacións e acrónimos de termos informáticos) (1)
13. *CobuildDirect Corpus Sampler* (<http://titania.cobuild.collins.co.uk>). Esta páxina só mostra un pequeno exemplo do que nos pode ofrecer esta base de datos. Están recollidas vinte millóns de palabras do inglés contemporáneo, falado e escrito. Para consulta-lo conxunto do corpus, hai que subscribirse.

f) portugués

1. *Diccionario portugués-inglés e traductor* (pódese cargar software para Windows) (2)

g) ruso

1. *English-Russian, Russian-English and Thesaurus of Computer Terms* (recoñece caracteres cirílicos e a súa transcripción) (2)

2. *Interactive English-Russian dictionary* (require fontes especiais para cirílico K018) (2)

3. *Russian < > English dictionary* (pódese cargar software para Windows) (2)

3. *English < > Russian dictionary and translator* (pódese cargar software para Windows) (2)

h) multilingües

1. *EURODICAUTOM* (<http://www.uni-frankfurt.de/~felix/euridictautom.html>) Base de datos de termos normalizados e terminolóxicos. Pódense facer consultas puntuais dende unha serie de linguas de partida para unha determinada lingua de chegada.

2. *The Logos Dictionary* (<http://dictionary.logos.it/>) Base de datos documentais e terminolóxicas para tradutores.

Outras conexións moi completas con dicionarios “on-line” pódense facer a través dos seguinte enderezos.

a) http://math-www.uni.paderborn.de/HTML/Dictionaries_text.html

b) <http://www.yahoo.com/Reference/Dictionaries/>

2.3 Coleccións de textos e libros electrónicos

A posibilidade de acceder a libros en formato electrónico, xeralmente obras literarias, é maior cada ano que pasa. En moitos servidores pódense copia-los textos en disquete, o que facilita enormemente certos labores de investigación e a tradución. Pódese acceder ás distintas coleccións a través de (1) en *Book/Text Collections*.

1. *On-line Books Page* (inclúe conexións con textos en inglés, nas linguas escandinavas, italiano, francés, gaélico irlandés e con outras páxinas con textos noutras linguas)

2. *Electronic Text Projects* (índice de servidores con textos e libros electrónicos)

3. *Project Gutenberg* (colección de textos en inglés para ler e recuperar en disco).

4. *Alex electronics text archive/index*

5. *OBI The Online Book Initiative* (arquivo de textos, libros, xornais, mapas e imaxes electrónicas)

6. *CETH* (textos electrónicos para Humanidades).

7. *Oxford Text Archive* (textos electrónicos en varias linguas, principalmente inglés) (1, conexión en Multilingual Resources).

8. *Association des Bibliophiles Universels* (colección de textos franceses de libre acceso) (1)

9. *Electronic Library de Books Stacks Unlimited* (textos electrónicos tanto de libre acceso como codificados) (1)

2.4. Xornais e revistas

Gracias a estas conexións o traductor poderá acceder a textos xornalísticos e conseguir información actualizada sobre o país ou países da lingua que traduce. Non recollo tódolos xornais accesibles na rede.

Os enderezos que non leven ningunha indicación á marxe pódense consultar na dirección (<http://www.mediainfo.com/edpub/e-papers.links.html>) (ordenados por país). Nos restantes aparece a conexión, directa ou indirecta, explicada á beira.

a) alemán

1. *Der Standard* (Viena) (Austria)
2. *Das Sonntagsblatt* (Hamburgo) (Germany)
3. *Die Welt* (Berlín) (Germany)
4. *Süddeutscher Verlag* (Munich) (Germany)

b) francés

1. *Le Monde* (París) (France)
2. *Le Monde Diplomatique* (París) (France)
3. *Liberation* (París) (France)
4. *Dernieres Nouvelles d'Alsace* (Estrasburgo) (France)

c) inglés

1. *The Guardian* (Londres) (England)
2. *Financial Times* (Londres) (England)
3. *The Telegraph* (Londres) (conexión en (4)) (England)
4. *The Times/Sunday Times* (Londres) (England)
5. *Socialist Worker* (Londres) (England)
6. *New York Times on the Web* (National newspaper sites) (United States)
7. *Usa Today* (National newspaper sites) (United States)
8. *Wall Street Journal* (National newspaper sites) (United States)
9. *San Francisco Chronicle* (California) (United States)
10. *Ottawa Citizen* (Ontario) (Canada)
11. *The Gazette* (Quebec) (Canada)
12. *An Phoblacht/Republican News* (Dublin/Belfast) (Ireland)
13. *Irish Times* (Dublín) (Ireland)

d) Portugués

1. *O Público* (<http://www.publico.pt>)
2. *Jornal de Noticias* (O Porto) (Portugal)
3. *O Globo* (Rio de Janeiro) (Latin/South America) (Brasil)

4. *Jornal do Brasil* (Rio de Janeiro) (Latin/South America) (Brasil)
5. *Folha de S. Paulo* (S. Paulo) (Latin/South America) (Brasil)

2.5. Conexións con catálogos de bibliotecas

Nas direccións (<http://www.lai.com/lai/companion.html>) e (<http://www.yahoo.com/Reference/Libraries/>) pódese acceder a un listado das bibliotecas (universitarias e non universitarias) que están conectadas á rede. Interesante para a investigación bibliográfica.

2.6. Software

Inclúo a seguir unha serie de enderezos, maiormente de compañías privadas, que explican o software que desenvolveron para tradutores. Nalgúns casos pódense cargar demostracións deses programas: Véxase tamén o apartado 2.2.1. e 2.2.2.

1. <http://www.knowledge.co.uk/xxx/mpcdir/index.htm> (nesta dirección pódese copiar en disco ou consulta-lo libro titulado *The Multilingual PC Directory* que é unha guía que describe o software para linguas existente no mercado (aparecen citadas máis de 170 linguas)

2. <http://www.zem.co.uk/mlsoft/transltat.htm> (software multilingüe para traducción)

3. <http://www.net-shopper.co.uk/software/ibm/trans/index.htm> (software e outros servicios)

4. http://www.itsnet.com/multiling/public_html/prod.html (software e asesoramento)

5. <http://www.dataviz.com/OEMOptions.html> (software)

6. <http://humanities.byu.edu/TGR/trgdescr.htm> (centro universitario para a investigación sobre software para tradutores)

7. <http://humanities.byu.edu/TGR/tm2.htm> (estudio sobre un paquete integrado para tradutores que analiza os orixinais, traduce e corrixe o resultado)

8. <http://www.trados.com/> (servidor da empresa TRADOS recoñecida pola calidade dos seus produtos para tradutores)

9. *Bilingual Software demo and home pages* (conexión a través de (1) en Commercial Resources)

10. *HyperGlott The Foreign Language Software Company* (conexión a través de (1) en Commercial Resources)

11. *Agora Language Marketplace* (software para tradutores) (conexión a través de (1) en Commercial Resources)

12. *Translations Experts* (software para tradutores; pódense cargar demos) (conexión a través de (1) en Commercial Resources)

13. <http://www.cecm.sfu.ca/personal/jens/tutorial/setup.html> (inclúe información interesante para que os tradutores poidan crea-las súas propias páxinas de Web).

14. *Softwares Relatifs a la Francophonie* (software para falantes e aprendentes da lingua francesa) (conexión a través de (1))

2.7. Recuperación de Información

Para un traductor a busca de información, tanto a xeral coma a especializada, é vital para o seu traballo. No “ciberespacio” existen diversos sistemas de recuperación de información que son moi doados de utilizar e tamén extremadamente útiles. Entre outros, pódense citar Lycos (<http://www.lycos.com>) e Yahoo (<http://www.yahoo.com>) que son os máis populares. O sistema de busca é sinxelo: só hai que escribi-lo tema ou termo desexado e axiña se ha obter un resumo de tódolos documentos de Web onde aparecen, xunto coa dirección para face-la conexión. Na dirección <http://home.nestcape.com/internet-search.html> existe a posibilidade de conectarse con 13 ferramentas de busca, cada unha con características distintas para axeitarse ás necesidades dos usuarios.

Tamén se pode consultar unha páxina chamada *Localization Information* en (<http://www.lai.com/lai/companion.html>).

Por último, tamén se pode conectar con (<http://www.ole.es>) que proporciona información en español sobre diversos temas. É interesante sobre todo para acceder directamente a servicios localizados en España e para aquelas persoas que non dominen adecuadamente o inglés. Está en proceso de construción e, polo de agora, non é demasiado útil.

3. A traducción como disciplina teórica e práctica

Aquí van aparecer unha serie de páxinas que son útiles para coñecer diversos aspectos da traducción como disciplina: a formación de tradutores, a discusión teórica, o intercambio de información entre especialistas, etc. Ben aproveitados, estes recursos axudan a estar ó día das investigacións sobre a disciplina.

O número que aparece ó lado dos enderezos refírese, coma no apartado anterior, á seguinte páxina xeral:

The human languages page (<http://www.dcs.warwick.ac.uk/~bear/Language-Page.html>) (1)

The Languages and Translation (<http://ireland.iol.ie/~mazzoldi/lang/>) (2)

Jane Duff's homepage (<http://www.abo.fi/~jduff/>) (3)

Internet Resources for Translators (<http://www.xs4all.nl/~mdraaij/english.html>) (4)

3.1. Institucións, asociacións, departamentos universitarios interesados no estudio da traducción e na formación de tradutores.

Na rede pódese conectar cunha serie de centros para a formación de tradutores, intérpretes e sobre estudos da traducción. Basicamente dáse información sobre os cursos que ofrecen, condicións para a matriculación, etc.

a) **Alemaña**

1. *Neuphilologische Fakultät. Universität Heilderberg* (conexión en (4) Schools for Translation/Interpretation/Translation Studies)
2. *Institut für Übersetzen und Dolmetschen. Universiteit des Saarlandes* (conexión en (4) Schools for Translation/Interpretation/Translation Studies)

b) **Austria**

1. *Institut für Übersetzer-und Dolmetscheerausbildung* en Graz (conexión en (4) Schools for Translation/Interpretation/Translation Studies)
2. *Institut für Übersetzer-und Dolmetscheerausbildung* da Universidade de Innsbruck (conexión en (4) Schools for Translation/Interpretation/Translation Studies)

c) **Canadá**

1. *The Canadian Association for Translation Studies* (conexión en (4) Schools for Translation/Interpretation/Translation Studies)

d) **España**

1. *Licenciatura en Traducción e Interpretación* (Universidad Pontificia de Comillas) (<http://www.upco.es/cgis/mapserve/tra.htm>) Información sobre planos de estudio e bolsas.

e) **Estados Unidos**

1. *The Graduate School of Translation and Interpretation Monterey Institute of International Studies*, en Monterey California (conexión en (4) Schools for Translation/Interpretation/Translation Studies)
2. *Center for Translation Studies*, Universidade de Texas en Dallas (<http://www.utdallas.edu/research/cts/>)
3. *American Translators Association/Carolina Association of Translators and Interpreters* (<http://webwrite.com/tta/membrshps.html>)
4. *University of Iowa Translation Laboratory* (<http://www.uiowa.edu/~translab/>) (centro para a formación continuada de tradutores).
5. *Interpretation and Translation Studies. Center for Interpretation and Translation Studies* (<http://www.hawaii.edu/catalog/arts-sci-files/it.html>). (a Universidade de Hawai ofrece un curso que inclúe disciplinas como "Teoría da Traducción", "Traducción á vista", "Intepretación consecutiva e simultánea", "Traducción asistida por ordenador", etc).
6. *Lewis Language Arts* (especializado en traducción técnica inglés-francés) (conexión a través de (1) en Linguistic Labs and institutions on the Net)
7. *The Boston School of Modern Languages* (conexión a través de (1) en Linguistic Labs and institutions on the Net).
8. *Centre for Theories of Language and Learning* (conexión a través de (1) en Linguistic Labs and institutions on the Net).

e) Finlandia

1. *Savonlinna School of Translation Studies* (<http://www.joensuu.fi/Humanis-tinenTDK/skol/kvl2.htm>). Pódese atopar información sobre este centro e os estudos que ofrece.

f) México

1. *Colegio de México* (<http://www.colmex.mx/pft/req.html>) Programa para a formación de tradutores estruturado en catro semestres. Acceso limitado.

g) Reino Unido

1. *The Institute of Translation & Interpreting* (<http://www.ourworld.compuserve.com/homepages/iti/>) (promove a calidade das traducións e establece unha serie de normas de conduta para o traductor)

3.2. Listas de correo

As listas de correo son un método eficaz para estar en contacto con outros usuarios que se interesan por un determinado tema. Calquera persoa pode enviar unha mensaxe que será distribuída entre tódolos que están subscritos a esa lista e, tamén, recibi-las que outras persoas envían. Malia que non toda a información que se recibe é interesante, sempre se pode entrar en contacto con persoas que comparten os mesmos intereses, saber de publicacións, congresos, ofertas de traballo, etc.

No enderezo <http://www.iol.ie/~mazzoldi/lang/maillist.htm> pódese obter información interesante sobre o funcionamento das listas de correo. Tamén se atopa unha base de datos sobre listas organizadas por linguas. Unha delas, a chamada TRANSLAT, está especializada na discusión da teoría e práctica da tradución. Dedicase especialmente á tradución literaria e á teoría da tradución contemporánea. O obxectivo desta lista é formar unha base de datos para tradutores. Para subscribirse hai que mandar unha mensaxe por correo electrónico a *listproc at mail.wustl.edu* co seguinte texto: *subscribe translata + nome propio + apelido* (da persoa que desexa subscribirse).

En <http://ourworld.compuserve.com/homepages/hniska/ltr.htm> hai información sobre LANTRA-L, unha lista de correo dedicada á discusión de tódolos aspectos da tradución e a interpretación das linguas naturais, incluídos aqueles relacionados cos instrumentos informáticos de axuda ó traductor e ó intérprete. Para subscribirse hai que mandar unha mensaxe por correo electrónico a *listserv at searn.sunet.se* co texto seguinte: *subscribe lantra-l* (sen ningún nome).

3.3. Grupos de discusión

Os grupos de discusión, tamén chamados *news*, é un dos recursos de Internet máis interesantes. Funcionan coma caixas de correo onde se poden ler e mandar mensaxes sobre temas específicos. Calcúlase que debe haber un

total de 20.000 grupos de discusión neste momento na rede. Para poder acceder a este servizo hai que ter un lector específico e subscribirse a un grupo determinado.

Hai un grupo de discusión que trata sobre linguas e tradución en xeral, *sci.lang.translation*, ó que se pode acceder de distintas maneiras. O xeito máis doado é subscribirse por medio dun lector de news (Netscape incorpora un).

Á parte disto, en (<http://www.lai.com/lai/companion.html>) pódese acceder a unha páxina chamada *Access to Translation-related Newsgroups and Forums* con información sobre os procedementos de conexión.

3.4. Congresos, simposios e seminarios

Se se quere conseguir información sobre as reunións científicas sobre tradución que se organizan por todo o mundo, en <http://www.lai.com/lai/companion.html> pódese conectar coa páxina chamada *Information on Conferences and Seminars*. Tamén se difunden noticias sobre reunións científicas a través do correo e dos grupos de discusión.

3.5. Información variada

No enderezo (<http://www.lai.com/lai/companion.html>) existe unha conexión con *The latest News of the Translation World* que, supoño, vai contar con información de tipo xeral para os tradutores. Anúnciase que vai ser instalada axiña.

4. Empresas de tradución

As empresas que se dedican a ofrecer servizos de tradución e interpretación a través da rede son moi numerosas. Normalmente son gabinetes de xestión que distribúen os traballos encargados entre unha serie de tradutores especializados. Os tradutores poden entrar nas bases de datos desas empresas se superan unha serie de requisitos. Ofrecen boa calidade na tradución e prezos razoables. Incluíu varias direccións, non porque sexan especialmente útiles para os tradutores galegos, senón para que se vexa como se traballa coa tradución a través da rede. Á parte disto, tamén é moi frecuente atopar anuncios de tradutores individuais que crearon a súa propia páxina de Web. Agardamos que en pouco tempo haxa páxinas de empresas e de tradutores galegos en Internet.

1. *Lists of Translators, Translation Agencies and Translation Organizations* (conexión en <http://www.lai.com/lai/companion.html>)

2. *Wordnet Language Service* (<http://www.ultranet.com/wordnet/>).

Como se nos indica na páxina de presentación, Wordnet é o nome dunha empresa formada por expertos especializados en tradución e en procesamento de textos. Traballa con empresas privadas para traducir-las seus folletos, catálogos, presentacións comerciais e documentación legal internacional ás linguas dos países onde pretenden iniciar un negocio. O cadro de

persoal da empresa achégase ós 1.500 tradutores que pasaron por un exame rigoroso do seu dominio das linguas da traducción. Cada traductor ten unha ficha na que aparecen ata 100 datos que se refiren á súa formación, práctica e dominio de especialización. A empresa traballa cos seus “empregados” por vía de fax ou correo electrónico, xa que están repartidos polo mundo enteiro. Wordnet encárgase de coordina-los traballos, busca-lo especialista máis axeitado para o traballo contratado e de comproba-la calidade do texto traducido tanto dende un punto de vista lingüístico coma cultural. Ofrecen un total de 80 combinacións de linguas.

3. *Aleph. The Global Translation Alliance* (<http://www.aleph.com/>)

Servicio que ofrece ós seus clientes unha base de datos que lles proporciona datos sobre as combinacións de traducións posibles e sobre os tradutores expertos en cada unha delas. As linguas que se empregan son: árabe, chinés (cantonés e mandarín), checo, danés, inglés, neerlandés, finés, francés, alemán, grego, catalán, basco e, sorprendentemente, **galego**. Os tradutores poden engadi-lo seu nome á lista despois de superar unha serie de condicións.

4. *Aquarius home page* (<http://www.xs4all.nl/~jumanl/Aquarius.html>)

Un enderezo interesante para os que buscan tradutores. Ten unha lista deles que poden ser contratados por Internet, organizados por linguas e por especialidade. Os tradutores poden engadi-lo seu nome:

5. *Worldwide Translation Services* (http://www.itsnet.com/home/multiling/public_html/prod.html)

Ofrece tradutores en máis de 100 linguas de toda América, Europa, África e Asia; procesado de textos; mecanografía e impresión. Traducción xurídica: reclamacións de seguros, xuízos e arbitrios. Traducción comercial para convencións e negociacións. Traducción médica e traducción especializada.

6. En <http://www.iminet.com/espanol.htm> (empresa que axuda ós tradutores a crea-la súa propia páxina de Web para se anunciaren na rede)

7. En <http://www.worldserver.pipex.com/nc/translation> (ofrece servizos para aquelas persoas que encontren dificultade en entender e facerse entender dentro da Rede.)

Ata aquí esta relación do que pode ser interesante para os tradutores en Internet. Dende logo, non foi unha recollida exhaustiva xa que unicamente se pretendía describi-las posibilidades da rede para aquela persoa que non está familiarizada con ela. Ademais, cumpriría facer unha avaliación a fondo de cada unha das páxinas citadas e tirar algunha conclusión sobre a súa verdadeira utilidade. Quizais a información que aquí aparece pareza un pouco confusa para os que non traballan adoito con Internet. Se cadra, o máis recomendable é que os que se inician como “navegantes” conecten cunha páxina xeral e que se deixen levar polas conexións hipertextuais. Cómpre, para isto, paciencia e tempo. A cantidade de información que nestes momentos se

pode consultar na rede é inmensa e necesítase un pouco de habelencia para atopalo que se busca. A todo isto hai que engadi-lo feito de que moitas veces as conexións son moi lentas, por non estar a rede telefónica española totalmente dixitalizada, e a espera pode chegar a ser desesperante. Malia isto, non debemos esquecer que Internet é unha ferramenta case indispensable para os tradutores ou para calquera outra persoa con intereses académicos ou profesionais. Agardamos que así o comprendan os responsables dos centros de ensino para que faciliten o acceso ó alumnado e os responsables das comunicacións en xeral para que poidan ofrecerlles ós cidadáns conexións cada vez máis baratas.